ECLI:LV:AT:2026:0526.11816007120.5.L

Lieta Nr. 11816007120, SKK-252/2026

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 26. maijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Aija Branta, Aivars Uminskis,

iepazinies ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja zvērināta advokāta Vitālija Platpira kasācijas sūdzībām par Latgales apgabaltiesas 2025. gada 19. novembra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šī panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa nav novērsusi saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos.

Tiesa, neizvērtējot apsūdzētā liecības kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem lietā, par nepatiesām nepamatoti atzinusi apsūdzētā liecības par garāžu izīrēšanas apstākļiem un to faktisko valdītāju, savukārt viņa sākotnējās liecības – par patiesām. Tiesa ar pierādījumiem nav pamatojusi atzinumu, ka /Persona A/ apsūdzībā norādītajā laikā bija visu telpu, no kurām izņemtas akcīzes preces, faktiskais valdītājs.

Tāpat tiesa, atzīstot, ka /Persona A/ sabiedrības ar ierobežotu atbildību firmas „/Nosaukums A/” (turpmāk – sabiedrība SIA „/Nosaukums A/”) telpās, tirdzniecības kioskā Nr. /Numurs A/, /Adrese A/, garāžā Nr. /Numurs B/ laivu un garāžu īpašnieku kooperatīvajā sabiedrībā „/Nosaukums B/”, /Adrese B/, un garāžā Nr. /Numurs C/, /Adrese C/, glabāja nelikumīgus alkoholisko dzērienus, nav ņēmusi vērā apsūdzētā liecības, ka minētajos īpašumos izņemtajās pudelēs bija losjons, kas bija rūpnieciski ražots un nebija domāts lietošanai uzturā. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 1. panta trešā daļa stājās spēkā tikai 2019. gada 1. novembrī, bet apsūdzībā norādīts, ka apsūdzētais glabāja nelikumīgus alkoholiskos dzērienus no precīzi nenoskaidrota laika. Tāpat tiesa atbilstoši minētajā normā sniegtajai definīcijai par pierādītu atzītajā noziedzīga nodarījuma aprakstā nav norādījusi glabātā nelikumīgā alkoholiskā dzēriena veidu.

Tiesa ar pierādījumiem nav pamatojusi atzinumu, ka manta, kuru tiesa lēmusi konfiscēt, ir noziedzīgi iegūta. Tiesa nav ņēmusi vērā: 1) apsūdzētā un aizskartā mantas īpašnieka liecības, sniegtos paskaidrojumus un pierādījumus par mantas legālo izcelsmi; 2) ka nauda līdz 10 000 *euro*, kas tiek ievesta Latvijas Republikā, nav jādeklarē; 3) apsūdzētā /Persona A/ mātes norēķinu konta izdrukā fiksēto par naudas uzkrājumiem, kas apstiprina, ka viņai bija naudas līdzekļi viena dzīvokļa iegādei. Tiesa nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 70.^{11}pantu, jo apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi nebija vērsti uz materiāla vai citāda labuma iegūšanu, proti, /Persona A/ tikai glabāja akcīzes preces.

Apelācijas instances tiesa, nosakot apsūdzētajam sodu, nav ievērojusi Krimināllikuma 35. un 46. pantu, kā arī nepamatoti ņēmusi vērā apsūdzētā iepriekšējo dzēsto sodāmību par administratīvajiem pārkāpumiem, tāpēc nepamatoti noteiksi apsūdzētajam brīvības atņemšanu. Turklāt tiesa nav ņēmusi vērā, ka uz lietas izskatīšanas laiku apelācijas instances tiesā apsūdzētais atlīdzināja cietušajam daudz lielāku zaudējumu summu, nekā pirmās instances tiesas sprieduma pasludināšanas brīdī.

Tiesai, apsūdzētajam nosakot sodu, bija jāpiemēro Krimināllikuma 49.^{1} panta nosacījumi. Tiesa nav ņēmusi vērā ilgo lietas izskatīšanas laiku un to, ka pirmās instances tiesa bija atjaunojusi tiesas izmeklēšanu.

Senāts konstatē, ka apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis kasācijas sūdzībās faktiski atkārtojuši apelācijas sūdzībā un tiesas sēdē norādītos argumentus, kurus apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /Persona A/vainīgums Krimināllikuma 221. panta trešajā daļa un 221.^{2} panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām ar lietā esošajiem pierādījumiem. Arī apelācijas instances tiesai nav radušās saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainīgumu šajos noziedzīgajos nodarījumos.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi: 1) apsūdzētā /Persona A/ pirmstiesas procesā sākotnēji sniegtās liecības, ka viņš realizācijas nolūkā glabāja kratīšanas laikā izņemtās cigaretes bez Latvijas Republikas akcīzes markām un nelegālos alkoholiskos dzērienus, kas izņemti garāžās, automašīnās un dzīvokļos; 2) apsūdzētā vēlāk sniegtās liecības, ka garāžu Nr. /Numurs D/, automašīnugarāžu īpašnieku biedrībā „/Nosaukums C/” (turpmāk – biedrība AGĪB „/Nosaukums C/”), /Adrese D/, un garāžu Nr. /Numurs E/,garāžu īpašnieku kooperatīvajā sabiedrībā „/Nosaukums D/” (turpmāk – sabiedrība GĪKS „/Nosaukums D/”), /Adrese E/, viņš iznomāja /Persona B/, tāpēc kratīšanas laikā tajās izņemtās cigaretes un nelikumīgie alkoholiskie dzērieni /Persona A/ nepieder. Apsūdzētā /Persona A/ liecības par to, ka viņš neizmantoja minētās garāžas, tiesa atzinusi par nepatiesām, bet par ticamām atzinusi /Persona A/ sākotnējās liecības, jo tās apstiprina pārējie lietā esošie pierādījumi: 1) liecinieka /Persona B/ liecības, ka viņš nelietoja no /Persona A/ divas iznomātās garāžas, bet iznomāja tās vēl citai personai, ar kuru pēc atslēgu nodošanas nekad nav ticies, un viņš neko nezina par izņemtajām akcīzes precēm; 2) liecinieces /Persona C/ liecības, ka viņai īpašumā ir garāža Nr. /Numurs D/, kas atrodas Purvciemā, ko nekad nav izmantojusi, bet to lieto viņas tēvs /Persona A/; 3) liecinieka /Persona D/ liecības par iebraukšanas kārtību biedrības A GĪB „/Nosaukums C/” teritorijā un izsniedzamām caurlaidēm; 4) biedrības A GĪB „/Nosaukums C/”, /Adrese D/, videonovērošanas kameru apskates protokolā fiksētais par automašīnas „VW Golf”, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, piebraukšanu pie garāžas Nr. /Numurs D/ un mantu iekraušanu tajā; 5) sabiedrības GĪKS „/Nosaukums D/” sniegtajā atbildē norādītās ziņas, kā arī pārējie pierādījumi lietā.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi: 1) apsūdzētā norādīto, ka alkoholiskie dzērieni, kas atradās sabiedrības SIA „/Nosaukums A/” kioskā Nr. /Numurs A/, /Adrese A/, garāžā Nr. /Numurs B/, laivu un garāžu īpašnieku kooperatīvā sabiedrībā „/Nosaukums B/”, /Adrese B/, garāžā Nr. /Numurs C/, /Adrese C/ bija legāla prece, kuru sabiedrība SIA „/Nosaukums A/” iepirka no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „/Nosaukums E/” (turpmāk – sabiedrība SIA „/Nosaukums E/”) saskaņā ar pavadzīmēm; 2) Veselības inspekcijas 2020. gada 22. septembra atļaujā Nr. JA4 noradīto, ka sabiedrībai SIA „/Nosaukums E/” ir tiesības nodarboties ar kosmētikas līdzekļu, kuru sastāvā ir importētā viela „Ethanol”, CAS nr. 64-17-5 izplatīšanu, bet sabiedrībai SIA „/Nosaukums A/” šādas atļaujas nebija; 3) liecinieka /Persona E/ liecības par spirtoto dzērienu – losjonu „CITRUS” un „TROINOI” – pirkšanu kioskā Nr. /Numurs A/, /Adrese A/, no /Persona F/; 4) Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā pārbaudītajos operatīvās darbības – sarunu noklausīšanās – rezultātā iegūtajos ierakstos un to pārskatos fiksēto par to, ka sarunās /Persona F/ losjonus dēvē par „kompotu”; 5) ka sabiedrība SIA „/Nosaukums A/” bez izskaidrojama iemesla kopš 2020. gada 4. augusta vairs neveic saimniecisko darbību. Tiesa secinājusi, ka kratīšanu laikā izņemtie losjoni „OGURECINĪI”, „TROINOI” un „CITRUS” ir nelikumīgi alkoholiskie dzērieni, jo tie tika piedāvāti kā alkoholiskie dzērieni, tāpēc tiesa atzinusi par pierādītu, ka /Persona

A/ no precīzi nenoskaidrota laika līdz 2020. gada 4. augustam apsūdzībā norādītajos nekustamajos īpašumos realizācijas nolūkā glabāja nelikumīgus alkoholiskos dzērienus lielā apmērā.

Senāts konstatē, ka Alkoholisko dzērienu aprites likuma 1. panta trešajā daļā noteiktais, ka nelikumīgs alkoholiskais dzēriens ir alkoholiskais dzēriens, kas ir nelegāli izgatavots (ražots) vai viltots, kā arī spirtu saturošs šķidrums, kurš nav alkoholiskais dzēriens, bet kuru piedāvā kā alkoholisko dzērienu, bija spēkā /Persona A/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā 2020. gada 4. augustā.

Analizējot jautājumu par pirmās instances tiesas konfiscēto noziedzīgi iegūto mantu, apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi: 1) apsūdzētā /Persona A/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, ka viņš nevar iesniegt nekādus dokumentus, kas apliecinātu naudas līdzekļu legālo izcelsmi; 2) aizskartās mantas īpašnieces /Persona G/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības, ka viņa veda naudu uz Latviju pakāpeniski, summās līdz 10 000*euro*, jo tā nebija jādeklarē, īpašumus un automašīnu iegādājās par sakrāto naudu un no vecāku īpašuma pārdošanas rezultātā mantoto naudu, taču viņa nevar iesniegt nekādus dokumentus par naudas līdzekļu izcelsmi; 3) lietā esošās ziņas no Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzes par /Persona A/ un /Persona G/ gūtajiem ienākumiem laikā no 2014. gada līdz 2017. gadam; 4) Valsts ieņēmumu dienesta sniegto informāciju, ka /Persona A/ un /Persona G/ mantiskā stāvokļa deklarācijas 2012. gadā un gada ienākumu deklarācijas par laiku no 2009. gada līdz 2020. gadam nav iesnieguši; 5) ka apsūdzētā /Persona A/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi bija vērsti uz materiāla labuma gūšanu, proti, /Persona A/ realizācijas nolūkā glabāja tabakas izstrādājumus un nelikumīgus alkoholiskos dzērienu lielā apmērā; 6) ka apsūdzētais iepriekš vairākkārt tika saukts pie administratīvās atbildības par tabakas izstrādājumu piedāvāšanu un realizāciju, kā arī akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpšanu; 7) kratīšanas protokolos fiksētās ziņas par tabakas izstrādājumu, nelikumīgu alkoholisko dzērienu un naudas līdzekļu izņemšanu nekustamajos īpašumos. Tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa /Persona A/ piederošu mantu (dzīvokli /Adrese F/, garāžu Nr. /Numurs C/ /Adrese C/, sabiedrības SIA „/Nosaukums A/" telpās izņemtos naudas līdzekļus 209,22*euro*un dzīvoklī /Adrese G/, izņemtos naudas līdzekļus 5745*euro*, 2216 USD, 200 ILS, 10 GBP un 2850 RUB) un viņa sievai /Persona G/ piederošu mantu (dzīvokli /Adrese H/, un automašīnu „Mercedes Benz B180", valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/) pamatoti atzinusi par noziedzīgi iegūtu un konfiscējusi valsts labā, jo apsūdzētais /Persona A/ un aizskartā mantas īpašniece /Persona G/ nav ticami izskaidrojuši, ka minētā manta ir iegūta legāli.

Tāpat tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā /Persona A/ un aizskartās mantas īpašnieces /Persona G/ pretrunīgās liecības, ka manta – dzīvoklis /Adrese F/, dzīvoklis /Adrese H/, automašīna „Mercedes Benz B180" un garāža Nr. /Numurs C/ /Adrese C/, – tika iegādāta par viņu kopīgiem naudas līdzekļiem, proti, naudu, kuru /Persona G/ un viņas māte /Persona I/ atveda no Krievijas Federācijas, un 12 000*euro*, ko /Persona A/ saņēma no savas mātes uzkrājumiem. Minētās liecības tiesa atzinusi par nepatiesām, jo tās neapstiprina lietā esošie pierādījumi. Tiesa konstatējusi, ka: 1) lietā nav ziņu par /Persona A/ un /Persona G/ vecāku uzkrātiem naudas līdzekļiem, kā arī par /Persona G/ un viņas mātes atvestajiem naudas līdzekļiem 32 000 USD uz Latviju laikā no 2013. gada līdz 2015. gadam; 2) /Persona A/ un /Persona G/ gūtie ienākumi nav samērīgi ar iegādāto nekustamo īpašumu un automašīnas vērtību.

Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu apsūdzētajam par Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā un 221.^{2} panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi un Krimināllikuma 46. pantā paredzētos soda noteikšanas vispārīgos principus.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radītās sekas, arī to, ka valsts budžetam tika nodarīts zaudējums nenomaksāto nodokļu veidā 36 052,51 *euro*, no kuriem 21 052,51 *euro* apsūdzētais ir atlīdzinājis. Tāpat tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, tajā skaitā to, ka viņš iepriekš vairākkārt tika saukts pie administratīvās atbildības saistībā ar akcīzes nodokli apliekamo preču apriti.

Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi arī argumentus par apsūdzētā tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā pārkāpumu. Tiesa konstatējusi, ka pirmstiesas kriminālprocesā tika veiktas nepieciešamās procesuālās darbības, tostarp veiktas operatīvās darbības, apskates, noteiktas vairākas ekspertīzes, nopratināti liecinieki, savukārt pirmās instances tiesā lieta tika iztiesāta ar pierādījumu pārbaudi divu gadu laikā, tiesas sēdes tika nozīmētas regulāri, ievērojot arī ar Covid-19 infekciju noteiktos ierobežojumus. Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka lietā nav pieļauti nepamatoti bezdarbības periodi vai neattaisnota procesa novilcināšana ne pirmstiesas procesā, ne iztiesāšanā.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja kasācijas sūdzībās norādītie argumenti šajā daļā pēc būtības ir pamatoti ar viņu atšķirīgo viedokli par lietā esošo pierādījumu ticamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt lietā esošo pierādījumu izvērtēšanu atbilstoši likumam veic tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības. Apsūdzētā un viņa aizstāvja kasācijas sūdzību argumenti šajā daļā faktiski pauž sūdzību iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, kā arī sodu ietekmējošos apstākļus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāvis kasācijas sūdzībās norādījuši, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti nav konstatējusi apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli – apsūdzētais labprātīgi atlīdzināja cietušajam nodarīto mantisko zaudējumu –, ko bija konstatējusi pirmās instances tiesa un par ko nebija iesniegts apelācijas protests.

Senāts konstatē, ka pirmās instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 3. punktu par apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli atzinusi to, ka apsūdzētais labprātīgi atlīdzināja cietušajam mantisko zaudējumu 5000 *euro*. Savukārt apelācijas instances tiesa nav konstatējusi minēto apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli, norādot, ka tikai pilnīga, nevis daļēja zaudējuma atlīdzināšana ir priekšnoteikums apsūdzētā atbildību mīkstinošā apstākļa konstatēšanai. Apelācijas instances tiesa, apsūdzētajam nosakot sodu par izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ir ņēmusi vērā, ka /Persona A/ ir uzsācis atlīdzināt cietušajam nodarīto kaitējumu, tāpēc noteikusi apsūdzētajam brīvības atņemšanas sodu zem vidējā apmēra, pietuvinot to minimālajam.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja kasācijas sūdzības arguments šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības arguments šajā daļā nav saistīts ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone A. Branta A. Uminskis